



5.9.1944 – הקמת יחידות המילואים של הפלמ"ח.

ראשיתה של יחידת המילואים של הפלמ"ח, שנקראה "רזרבה", בשחרור חברי פלמ"ח בתום שתי שנות שירות בשלהי 1943 ובתחילת 1944. ה'רזרבה' הוקמה באופן פורמלי בספטמבר 1944, כחלק מתהליך ארגון מחדש שהתרחש בפלמ"ח.

כל משוחרר פלמ"ח שלא נדרש לתפקיד ב'הגנה' ולא התגייס לצבא הבריטי, נכלל ברשימת משרתי המילואים של הפלמ"ח. משך שירות המילואים נקבע בהתאם לתפקידים הצבאיים השונים שמילאו המגוייסים ולמידת חיוניותם.

חובתו של לוחם פלמ"ח ב'רזרבה' הייתה להתנדב עד חודש אחד בשנה ללא תשלום, לצורך אימונים, השתלמויות, ימי עיון וכינוסים שונים. הוא היה עשוי להיקרא למבצעים קצרים או לפעולות דחופות של החטיבה, לפי הצורך. נכונותם של אנשי המילואים לשרת מרצון חופשי נבעה מהזיקה החזקה שלהם לחטיבה: הם הזדהו עם הפלמ"ח, ראו בו את ביתם והוקירו אותו.

ערב מלחמת העצמאות בסתיו 1947, גוייסו יחידות ה'רזרבה' לתקופות שירות ממושכות, בעיקר למשימות אבטחה במרחב הנגב ולליווי השיירות לירושלים. הגיוס המלא של ה'רזרבה' בראשית מלחמת העצמאות (דצמבר 1947), הגדיל את עוצמתו של הפלמ"ח מארבעה לשישה גדודים תוך זמן קצר, והיווה בסיס לקליטת מגוייסים חדשים וליצירת שלוש חטיבות הפלמ"ח במרס-אפריל 1948.

שיטת המילואים שהתגבשה בפלמ"ח השפיעה על עיצוב מערכת המילואים שהונהגה בצה"ל לאחר תום מלחמת העצמאות.

